

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

ФІЛОСОФІЯ МОВИ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (англійська). Переклад Мова і література (німецька). Переклад Мова і література (французька). Переклад Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	2 (денна), 2 (заочна)
Семестр	3 (денна), 3 (заочна)

Силабус дисципліни «ФІЛОСОФІЯ МОВИ» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою: Мова і література (французька). Переклад; Мова і література (англійська). Переклад; Мова і література (німецька). Переклад; Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.

Розробник: доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Біскуб І.П.

Силабус затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
протокол № 1 від 23.09.2020 р.

Завідувач кафедри: _____

Біскуб І. П.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія. Мова і література (англійська). Переклад; Мова і література (німецька). Переклад; Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Магістр	Цикл загальної підготовки
Кількість годин/кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 2-й
		Семестр 3-ий
		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 10 год. Консультації 8 год.
ІНДЗ: <u>передбачено</u>		Самостійна робота 82 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		Англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія. Мова і література (англійська). Переклад; Мова і література (німецька). Переклад; Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика	Вибіркова дисципліна
Кількість годин/кредитів 120 год. / 4 кредити		Рік навчання 2-й
		Семестр 3-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
ІНДЗ: <u>передбачено</u>		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 16 год..
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Англійська

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Біскуп Ірина Павлівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	Професор

Посада	Професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики
Контактна інформація	м. т. (066)1891014
	ibiskub@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi (посилання на електронний розклад)
	Заняття за розкладом. Консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю).

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Курс «Філософія мови» є інтегративним підсумком навчання магістрів філології і поєднує у собі знання з філософії і методології науки з лінгвофілософськими теоріями XIX-XXI століть. Студенти матимуть змогу встановити міжгалузеві та матологічні зв'язки між філологією та іншими науковими напрямками, поглибити розуміння системи філологічних та загальнонаукових понять, попрацювати з англійськими лінгвофілософськими текстами в оригіналі. **Предмет** курсу – мова у теоретичному, практичному, науково-дослідницькому аспектах, філософія науки та лінгвофілософія, міжгалузеві зв'язки лінгвістики та інших напрямів науки.

2. Пререквізити й постреквізити., Теоретичне й практичне підґрунтя курсу «Філософія мови» утворюють базові знання, отримані з таких дисциплін, як «**Основна іноземна мова (англійська)/Друга іноземна мова (англійська)**» (володіння англійською мовою науковою терміносистемою), «**Переклад і редагування текстів**» (робота з оригінальними англійськими текстами).

Оскільки дисципліна «Філософія мови» викладається в останньому семестрі До **постреквізитів** курсу належать вибір методів дослідження, підготовка та написання кваліфікаційної магістерської роботи, захист магістерської роботи.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія мови» є формування в студентів узагальненої системи філософських та філологічних понять, умінь оперувати сучасними методами лінгвістичних досліджень, володіння інтегративними знаннями щодо розвитку сучасної філологічної науки.

До основних **завдань** належать:

1. Узагальнити знання щодо ключових філософських напрямів науки та їх впливу на формування сучасного мовознавства.
2. Сформувати понятійну систему лінгвофілософських термінів.
3. Оволодіти новітніми методами філософських та лінгвістичних досліджень.

4. Ознайомитись із важливими лінгвофілософськими працями та їх авторами.
5. Допомогти у написанні теоретичних та методологічних розділів магістерської праці..

4. Результати навчання (компетентності). Опанувавши курс «Філософія мови» студенти володітимуть знаннями та необхідними навичками щодо розуміння структури філологічної галузі, логіки інтегративних зв'язків, що поєднують мовознавство з іншими галузями науки, оперуватимуть ключовими поняттями лінгвофілософії. Студенти здобудуть такі **компетентності**:

- ✓ Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики в процесі професійної діяльності.
- ✓ Здатність проводити дослідження та/або здійснювати інновації.
- ✓ Здатність розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняної і світової науки.
- ✓ Здатність вільно орієнтуватися в різних філософських та лінгвістичних напрямках і школах.
- ✓ Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ✓ Усвідомлення методологічного та організаційного аспектів, необхідних для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті.
- ✓ Здатність вільно користуватися спеціальною та загальнонауковою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 3 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Philosophy of Language: Foundations							
Тема 1. The philosophy of language as a science. The linguistic turn.		2	1		10	1	4
Тема 2. John Locke. Gottlob Frege		4	1		10	1	4
Тема 3. Bertrand Russell. Willard Quine.		4	1		10	1	4
Тема 4. Ludwig Wittgenstein, Martin		4	1		10	1	4

Heidegger.							
Разом за модулем 1		14	4		40	4	16
Змістовий модуль 2. Philosophy of Language: New Era							
Тема 5. John Langshaw Austin and Paul Grice.		2	2		2	1	8
Тема 6. Alan Turing and John Searle.		2	2		20	1	8
Тема 7. Noam Chomsky.		2	2		20	2	8
Разом за модулем 2		6	6		42	4	24
Разом протягом семестру		20	10		82	8	40
Види підсумкових робіт							Бал
ІНДЗ							20
Екзаменаційна контрольна робота							20
Усний екзамен							20
Усього	120	20	10	-	82	8	100

Таблиця 3а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Philosophy of Language: Foundations							
Тема 1. The philosophy of language as a science. The linguistic turn.		1	1		10	1	5
Тема 2. John Locke. Gottlob Frege		1	1		10	1	5
Тема 3. Bertrand Russell. Willard Quine.		2	1		10	1	5
Тема 4. Ludwig Wittgenstein, Martin Heidegger.		2	1		10	1	5
Разом за модулем 1		6	4		40	4	20
Змістовий модуль 2. Philosophy of Language: New Era							
Тема 5. John Langshaw Austin and Paul Grice.		2	2		6	4	10
Тема 6. Alan Turing and John Searle.		2	2		20	4	10
Тема 7. Noam Chomsky.					20	4	
Разом за модулем 2		4	4		46	12	20
Разом протягом семестру		10	8		86	16	40
Види підсумкових робіт							Бал
ІНДЗ							20
Екзаменаційна контрольна робота							20
Усний екзамен							20
Усього	120	10	8	-	86	16	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 4

Тема	Кількість Годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. The philosophy of language as a science. The linguistic turn.	10	10	✓ The linguistic turn and L. Wittgenstein.
Тема 2. John Locke. Gottlob Frege	10	10	✓ Key concepts of analytical philosophy.
Тема 3. Bertrand Russell. Willard Quine.	10	10	✓ The Nobel Lecture by B. Russell (1950). ✓ Russel and Witthgenstein.
Тема 4. Ludwig Wittgenstein, Martin Heideger.	10	10	✓ The structure of Tractatus logico-philosophicus. ✓ Existentialism in philosophy and literature/
Тема 5. John Langshaw Austin and Paul Grice.	10	10	✓ New trends in communicative linguistics.
Тема 6. Alan Turing and John Searle.	10	10	✓ Schools of AI. ✓ Turing and the Enigma Machine. ✓ Epistemology of J. Searle.
Тема 7. Noam Chomsky.	22	26	✓ Aspects of the Theory of Syntax. ✓ Generative Grammar. ✓ Transformational Grammar. ✓ The minimalist Hypothesis. ✓ Theories of language evolution.
Разом:	82	86	

IV. Політика курсу

Розподіл балів та критерії оцінювання

Під час вивчення курсу «Філософія мови» студент виконує такі види робіт: вивчення теоретичного й практичного матеріалу (на практичних заняттях та самостійно, уключно з підготовкою індивідуального завдання), написання тестів ознайомлюється з оригінальними лінгвофілософськими текстами. Повноцінне засвоєння курсу передбачає відвідування лекцій, індивідуальне опрацювання літературних джерел відповідно до тематики семінарських занять; підготовку презентацій.

Для підготовки індивідуального науково-практичного завдання студенти читають в оригіналі одну із запропонованих лінгвофілософських праць та готують її аналіз, який презентують у формі письмового проекту.

Перелік праць для аналізу:

1. John Locke 'An Essay Concerning Human Understanding'.
2. Gottlob Frege 'On Sense and Meaning'.
3. B Russel 'On Denoting'.
4. Wittgenstein's 'Tractatus Logico-Philosophicus'.
5. Wittgenstein's 'Philosophical Investigations'.
6. Martin Heidegger 'Being and Time'.
7. Martin Heidegger "Discourse on Thinking".
8. John Langshaw Austin 'How To Do Things with Words'.
9. Paul Grice 'The Causal Theory Of Perception'.
10. Alan Turing 'Computing Machinery and Intelligence'.
11. John Searle 'Minds, Brains, and Programs'.
12. Noam Chomsky 'Where Artificial Intelligence Went Wrong'.
13. Noam Chomsky 'On The Unsolved Mysteries of Language and the Brain'.
14. N. Chomsky Syntactic Structures.
15. N. Chomsky Aspects of the Theory of Syntax.
16. N Chomsky Topics in the Theory of Generative Grammar.
17. N Chomsky (On Power and Ideology: The Managua Lectures, Deterring Democracy).
18. N. Chomsky Why OnlyUs?

Відвідування лекцій. Відвідування лекцій – обов’язкове

Відвідування практичних. Кожне практичне заняття оцінюється окремо, тому відвідування усіх практичних – обов’язкове. Втрачені через відсутність студента бали – не відпрацьовуються, за винятком, якщо заняття було пропущене через поважну причину, підтверджену документально.

Несвоєчасне виконання завдання.

Студент, що з певних причин не відвідує лекції, зобов’язаний аргументувати свою відсутність. Якщо студент відсутній на практичному занятті з поважної причини, відпрацювання здійснюється під час індивідуально узгодженої консультації.

Відсутність студента на тестових видах роботи оцінюється в «0» балів. Повторне написання тестів можливе лише за наявності офіційного документу, який підтверджує відсутність студента.

Дотримання правил навчальної етики та академічної доброчесності:

Учасник освітнього процесу повинен виявляти толерантність і дотримуватися етичних норм та правил поведінки під час спілкування з іншими студентами та викладачем, сумлінно виконувати покладені на нього обов'язки, прагнути до особистісного й професійного зростання та уникати будь-яких виявів неправдивості, що порушують наукову етику й виражають неповагу до чужих інтелектуальних надбань (див. положення про запобігання академічному плагіату: <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>).

Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового
- контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту») :

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік
- тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

V. Підсумковий контроль

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Підсумковий контроль у 3 семестрі здійснюється у формі екзамену. Дисципліна складається з двох змістових модулів; її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання змістових модулів (максимум 40 балів);
2. Індивідуальне завдання (максимум 20 балів).
3. Екзаменаційна контрольна робота (максимум 20 балів).

3. Усний екзамен (максимум 20 балів).

Індивідуальне завдання передбачає підготовку та презентацію проекту.

Викладач залишає за собою право заохотити студентів додатковими балами (до 5 балів) за участь у різних видах наукової та навчальної діяльності, що передбачає використання професійних навичок, дотичних до курсу (участь у діяльності проблемної групи, публікація статей і тез доповідей, виступи на конференціях тощо).

Підсумкову оцінку за національною шкалою буде занесено в залікову відомість.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Біскуб І. П., Данильчук А. Л., Макарук Л. Л. Філософія, суспільство, мова : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 224 с.
2. Biskub I. P. Linguistics and philosophy: the dimensions of the 21st century. *Language – Culture – Politics* : International Journal. Chelm : Institut Neofilologii Panstwowej Wyzszej Szkoły Zawodowej, 2018. Vol. 1. P. 5–7.
3. Biskub I. Mental Imagery in Bertrand Russell's Nobel Lecture What Desires Are Politically Important? *Language – Culture – Politics* : International Journal. Chelm : Instytut Neofilologii PWSZ w Chelmie, 2021. Vol. 1. P. 85–97.
4. Scott S. Philosophy of language. Princeton: Princeton University Press, 2010. 201p.
5. Reginald Adrián Slavkovský, Michal Kutáš Adrián. Introduction to the Philosophy of Language. Trnava, 2013. 117p.
6. Zalta N. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Stanford: Stanford University Press, 2016. 868 p.
7. Michael M. An Introduction to the Philosophy of Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. 338p.
8. William G. Philosophy of Language a Contemporary Introduction Second Edition. New York, 2008. 234p.